

românesc și notați bine: era concertul Ligei pentru Unitatea Culturală a... Românilor.

S'a cântat: Mazurka de Wieniawsky, Meditation de Thais de Massenet, Air de Cid de Massenet, Oeillet Rouge de Berger, La Sempreviva de Lorenzi, Marche Triomphale du Roi David de Godfroid, Berceuse de Josselin de B. Godard și... ce mai vreți? Nu cum-va voiți să se cânte și românește? Dar nu-î destul că se vorbește românește dincolo de Don și peste Dunăre până la porțile Athenei?! La ce bun să se cânte românește la Athenei, la Concertul Ligei?!...

Ba iertați-mă, am uitat: d-na Zina de Nori fiind rechemată, aplaudată și recompensată cu două buchete de flori, s'a îndurat să ne cânte o romanță în românește. D-ra Margareta (era să scriu Marguerite) Coreni-Zossima și d-na Elodia Coandă, au fost și ele rechemate, aplaudate și recompensate, dar numai cu câte un buchet de flori.

Domnule Grădișteanu, tot ai făcut cheltuélă. Unde a mers mia, mergea și suta; de ce n'ai dat ordin să se fi pregătit încă vre-o 2 buchete? Póte se'ndura și Domniile lor să ne dică ce-va românește. Se va obiecta că nu avem bucăți musicale românești, care să merite a figura într'un Concert. Nu e serioasă o asemenea obiectiune. Cine simte românește, le caută și le găsește. Apoi, s. ex. d-na Elodia Coandă, artistă distinsă, musicantă de valoare, după câte scim,—ar fi făcut minuni să fi aranjat pentru harpa sa divină o temă românească cu variațiuni.

D-ra Coreni-Zossina putea găsi destule bucăți de efect pentru arcușul său delicat, fin și dulce.

D-na Zina de Nori ar fi putut găsi pentru vocea sa puternică, rotundă și sonoră, multe bucăți românești. Se cerea imperios ca într'un concert al Ligei bucățile românești să prevaleze. O! Și cum s'ar fi ridicat în picioare toate cele 200 de persoane, dacă s'ar fi cântat o doină din Ardeal, ori din Banat! Ce entuziasm ar fi fost. Póte, chiar și coconitelor de la spate, le-ar fi înmugurit sentimente mai românești. Vă mărturisesc—aveam intenția să organizez și eu un Concert pentru Ligă și tocmai în urma unei Conferințe ca a d-lui Tocilescu în care s'a vorbit despre toate țerisorele locuite de Români, ar fi fost minunat lucru să se fi cântat câte o bucată din fie-care parte; așa fi prezentat un mănușiu de melodii, a-luse după țeri: una din Banat, alta din Bucovina, alta din Basarabia, din Transilvania, din Moldova, din Oltenia, din Muntenia, din Macedonia și... ce bine s'ar fi ilustrat conferința d-lui Tocilescu. Despre execuția artistică a bucăților musicale cântate de d-na Zina de Nori, d-ra Coreni-Zossima și d-na Coandă, n'am nimic de obiectat. Nici nu mă dusesem pentru asta la Concertul Ligei.

Imi pare rău că nu le-am auzit în alt concert pentru a vorbi amănunțit de partea curat artistică, de darul dumnezeesc cu care se vede, sunt inzestrate, căci în adevăr merită odare de semnă amănunțită.

Dar, nu știu cum, într'un Concert al Ligei, bucățile a-luse și cântate, par'că sună sec, nepotrivit.

Am plecat intristat, amărit, mâhnit.

Juarez Movillá

MUZICANȚII DIN MARSEILLE

În fie-care di pe cheiul docului Napoleon, lăutarii din Marseille așteptă nerăbdători plimbându-se de colo până colo acostarea vaporelor și pare că fierb de mânie când mici dificultăți fac ca manevra de acostare să întârzie.

Ei cunosc prea bine mișcările pilotului și e destul o comandă greșită ca să începă, gălăgioși, critica. Încă nu s'au prins bine primele de babale și inundă vasul. Unii cu vióra acompaniată de harpă alții cu mandolina acompaniată de harmonică, flaut, trompet, etc., se opresc la ușile posturilor de marinari și încep, prin cântec, să-și cersescă pâinea.

După ce și acordază vióra, cu o măestrie alésă, o aduce sub bărbie și aplecând capul într'o parte, cu o finete rară indoește mâna plimbând arcușul ușor.

Vinul negru de Alger, șampania de Reims, începe să curgă și veselie alungă de pe fața zbârcită a marinarului, tristețea și cruzimea. Vaporul iese înfățișarea unei terase de bălci și coverta, maritoră suferințelor de pe bord, in-

cepe să durute subt tălpile mate- loților. Într'o parte a vasului un grup de tineri marinari cu cupele în mână au pus să cânte dansuri; în altă parte s'aude vocea sonoră a vre unei cântărețe mai de ispravă; într'altă parte triumfă cupele franceze cu ritmul lor scurt, iar prin vr'un colț din alivee, câte un bătrân marinar trage din pipă, lungit pe vr'un maldăr de fringhii și ascultă cu ochii închiși tânguioasele romanțe spaniole. Acelaș dor, pe care îl exală artistul când în tremolo ridică o notă în sus, cuprinde pe marinar, după săp-tămâni întregi în care n'a vădut de cât apă și cer. Ce durerose și asemănătoare tipuri de musicanți și marinari...

Muzicanții din Marseille sunt toți italieni cari, goniți de sărăcia din Calabria și clădindu-și visuri de aur, au venit în nobila Franță, țara înțelepciunii, țara artelor: și... crudă desiluzie — pier de fôme pe boulevardele vaste ale orașului. Trăgând lip din arcus, cu ochii înpăenjenii de o tristete vagă, ei cântă mereu, cântă nainte ne mai gândind la pâinea de mâine.

C. Tonegar
Marinar

CUGETĂRI

O casă plină de bolnavi se numește... Casă de Sănătate. Tot așa locul unde se distrug vocile și se nimicesc talentele musicale, se numește... Conservator.

Ghislanzoni.

Pentru a compune o adevărată musică religioasă trebuie să consulți vechile chorale de prin monastiri.

Beethoven.

VARIETĂȚI

MANILE CATOR-VA COMPOSITORI

Glück, ca să-și inferbinte imaginația, se ducea în mijlocul unei pajiste, la aer liber și expus la arșița soarelui. Aci, având un piano lângă dânsul și două butelii de șampanie, a scris cele 2 *Ifigenii*, plângerile lui *Orfeu* și *Amorul îndrăsnit* al lui Paris.

Sarti, din contra, prefera o cameră golă, vastă, întunecată, luminată în mod lugubru printr'o singură lampă atârnată în tavan. Nu găsea cugetările musicale de cât în miezul nopții și în tăcerea cea mai adâncă. În chipul acesta a scris pe *Medonte*, rondul *Mia speranza* și frumoasa arie *Dolce campagna*.

Salieri, pentru ca să se potă inspira, era obligat să plece de acasă și să străbată străduile cele mai frecventate ale orașului, mâncând bombone, și având tot-de-a-una în mână hârtie și creion ca să noteze imediat și să apuce din sbor fericitele idei ce-i treceau prin cap.

Paer, glumind cu prietenii, vorbind mi de lucruri diferite, certându-și copiii, poruncind slugilor, certându-se cu nevasta și cu bucatăreasa, mângâind și câinele și copistul său, scrie *Camil*, *Sargnies* și *Achile*.

Cimarosa, ca și Paer, era amator de sgomot și ori când compunea, voia să fie înconjurat de prietenii; ast-fel compuse *Horatii* și *Curiatii* și apoi *Căsătoria secretă*, amândouă opere celebre, în analele teatrului italian.

Sachini, nu putea să compue nimic, până ce Dulcinea lui nu sta lângă el, și fără să nu se jöce cu pisicuțele ce stău împrejurul lui. Musica sa grațioasă și seducătoare, se resimte de această veselă și sburdalnică societate.

Paisiello, nu putea să compue de cât stând în pat. Ast-fel scrie *Nino*, *Barbiero di Seviglia*, *Molinara* și alte opere plăcute.

Zingarelli, citind un pasagiu din biblie sau un autor clasic latin, se inspira și în mai puțin de patru ore făcea ast-fel un act întreg din *Pyrrhus* sau din *Romeo și Julieta*.

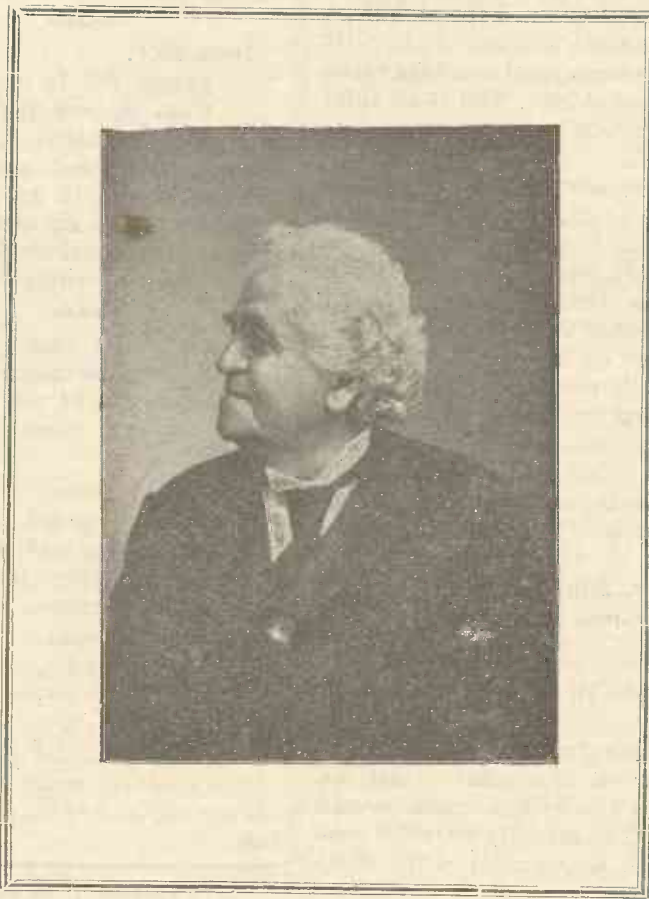
Amfossi, avea un frate care promitea mult, dar care a murit prea ténér. Acest compositor nu putea să scrie o notă de cât înconjurat de fripturi de clapon, cârnați caldi și șunci afumate.

Haydn, ca și Newton, tot-deuna era singuratic și cu mintea preocupată; el călătoria prin ceruri, fără a-și părăsi scaunul său. Când scria era tot îmbrăcat în hainele de ceremonie și se transporta în lumea ingerilor, de unde își lua sorgintea divinele melodii: Când revenia în lumea reală, timpul ce-l fura studiului, îl împărția pentru vânătore și prietenii. Această viață monotonă, dar dulce, dură vr'o 30 de ani, adică până la mórtea prințului Niculae Esterhazy, prietenul său.

Lcontiná

ARTIȘTII NOSTRI

AL. VLĂDICESCU

Artist dramatic, fratele marelui artist I. Vlădicescu atât de iubit și bine cunoscut mai ales de lumea din provincie, Alexandru Vlădicescu s'a născut la 1842 în Craiova.

Până la 1859 a fost funcționar la Ministerul Justiției.

Vădend succesele fratelui său și entuziasmându-se, ceru un concediu de la Minister și se duse la Ploesci cu Pascali.

Aci avu primul debut; obținend succes se înflăcăra așa de mult, în cât se hotărî să părăsescă cu desăvârșire funcționarismul și se devotă artei dramatice.

În urmă se angajă cu fratele său Alexandru, care și formase trupă de teatru de provincie, împreună cu Fany Tardini și jucă mai în toate orașele.

Alexandru Vlădicescu împreună cu fratele său, au fost primii actori români, cari au jucat piese românești în Bucovina. Primirea strălucită ce li s'a făcut mai ales în Cernăuți și succesele imense chiar de la primele repesentații, i-au încercat de daruri și glorie. Acest fapt i-a îndemnat să dea adesea repesentații și în Transilvania și mai ales în Basarabia.

În special la Kișineu și la Odessa, au jucat stagiuni întregi.

În ultimii ani, de la 1895, după mórtea fratelui său, Alexandru Vlădicescu deveni directorul trupei și se stabili în Galați.

A jucat adesea și în București și cu marea artistă Aristizza Romanescu, cu care se rudese. Al. Vlădicescu a jucat mai în toate genurile, ca mai toți artiștii de provincie; în special însă în rolurile de Père noble și Jeune Premier avea deosebite succese.

Camera liberală îi votase o recompensă națională de 200 lei lunar; dar tot mai juca. Nu se stinsese încă focul sacru.

Joi 2 Ianuarie a. e. muri subit la Galați, în urma unei congestii cerebrale.

«Gazeta Artelor» depunend o lacrimă pe mormîntul distinsului artist Vlădicescu, crede că și îndeplinește o sfântă datorie dându-i portretul și biografa în numărul de față și transmitend d-nelor Aristizza Romanescu, El. Theodorini și Fany Tardini, expresiunea sentimentelor durerose ale întregii redacții.